

Päivämäärä

24.7.2006

Dnro

605/01/2006

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

1.8.2006 - toistaiseksi

Valtuutussäännökset

Eläinsuojelulaki (247/1996) 4—6 §

Eläinsuojeluasetus (396/1996) 49 §

Laki koe-eläintoiminnasta (62/2006) 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 4 momentti, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 13 §:n 4 momentti, 15 §, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti, 20 §:n 2 momentti ja 22 §

Vastaavat EY-säädökset

Neuvoston direktiivi 86/609/ETY (31986L0609); EYVL N:o L 358, 18.12.1986, s. 1

Maa- ja metsätalousministeriön asetus koe-eläintoiminnasta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 4—6 §:n, 7 päivänä kesäkuuta 1996 annetun eläinsuojeluasetuksen (396/1996) 49 §:n ja koe-eläintoiminnasta 20 päivänä tammikuuta 2006 annetun lain (62/2006) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tarkoitus ja soveltamisala

Tämän asetuksen tarkoituksena on suojella koe-eläimiä kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta, kärsimykseltä ja pysyvältä haitalta.

Asetusta sovelletaan selkärangkaisilla eläimillä harjoitettavaan koe-eläintoimintaan.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *pitopaikalla* häkkiä, karsinaa, pilttuuta, allasta, aitausta tai muuta vastaavaa sisä- tai ulkotilaa, jossa eläintä pidetään kasvatuksen, säilyttämisen tai kokeen aikana; ja
- 2) *aputilalla* muuta koe-eläimen pitoon, hoitoon, käsittelyyn ja muuhun vastaavaan toimintaan liittyvää tilaa.

2 luku

Koe-eläinlaitos

3 §

Yleiset vaatimukset

Koe-eläinlaitoksessa on oltava koe-eläimille laitoksen toiminnan laadun edellyttämät riittävät ja asianmukaiset tilat, pitopaikat, laitteet ja välineet eläinten vastaanottamista ja lähettämistä, lisääntymistä ja kasvattamista sekä pitämistä, hoitamista ja käsittelyä varten sekä vahingoittuneiden, sairaiden ja laitokseen hankittujen eläinten muista eläimistä erottamista varten.

Koe-eläinlaitoksessa on oltava riittävät ja asianmukaiset aputilat laitteiden ja välineiden säilyttämistä, puhdistusta ja huoltoa varten sekä rehujen, kuivikkeiden ja muiden aineiden sekä kuolleiden koe-eläinten ja jätteiden säilyttämistä varten.

Koe-eläinlaitoksen on varauduttava hätätilanteisiin ja laitoksessa on oltava tarvittavaa pelastus- ja palontorjuntavälineistöä eläinten auttamiseksi.

4 §

Koe-eläinlaitosluvan hakeminen

Koe-eläintoiminnasta annetun lain (62/2006) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua koe-eläinlaitoslupaa on haettava kirjallisesti sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on hakijan kotipaikka.

Hakemuksessa on ilmoitettava:

- 1) hakijan nimi, osoite, kotipaikka ja Y-tunnus;
- 2) koe-eläintoiminnassa mahdollisesti käytettävä toiminimi; sekä
- 3) missä ja minkälaista koe-eläintoimintaa hakija aikoo harjoittaa sekä milloin toiminta on tarkoitus aloittaa.

Hakemukseen on liitettävä:

- 1) jos hakija on yhtiö, osuuskunta tai muu yhteisö taikka säätiö, jäljennös yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä sekä rekisteriote;
- 2) laitoksen koe-eläintoiminnasta vastaavan henkilön nimi, osoite ja kotipaikka sekä selvitys hänen perehtyneisyydestään laitoksessa harjoitettavalle koe-eläintoiminnalle asetettuihin vaatimuksiin;

- 3) selvitys laitoksen eläintenhoitajista ja heidän pätevyydestään sekä laitoksen eläinlääkintähuoltoa varten käytettävissä olevan eläinlääkärin nimi ja kelpoisuus suorittaa eläinkokeita;
- 4) selvitys laitoksen eläinlääkintähuollon järjestämisestä;
- 5) selvitys laitoksen koe-eläinten kasvattamiseen, pitoon ja hoitoon liittyvistä laitteista ja välineistä sekä pohjapiirustukset laitoksen koe-eläintoimintaan käytettävistä tiloista;
- 6) selvitys niistä eläinlajeista, joita laitoksessa on tarkoitus kasvattaa, myydä, välittää tai muutoin luovuttaa ja käyttää eläinkokeissa sekä laitoksessa kerrallaan pidettäväksi aiottujen eläinten määrästä eläinlajeittain; sekä
- 7) selvitys eläinten pitopaikkojen ympäristöolosuhteista eläinlajikohtaisesti.

5 §

Koe-eläintoiminnasta vastaava henkilö

Koe-eläintoiminnasta annetun lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun koe-eläintoiminnasta vastaavan henkilön tehtävänä on:

- 1) huolehtia siitä, että koe-eläinlaitoksen toiminnalle asetetut vaatimukset täyttyvät;
- 2) ryhtyä viipymättä toimiin, joilla korjataan sellaiset puutteet ja epäkohdat laitoksen toiminnassa, jotka vaikuttavat heikentävästi eläinten hyvinvointiin;
- 3) huolehtia siitä, että laitoksessa tehtävät eläinkokeet suoritetaan koe-eläintoimintaa koskevien säädösten ja eläinkoeluvassa hyväksytyjen ehtojen mukaisesti; sekä
- 4) huolehtia siitä, että eläintenhoitajilla on koe-eläintoiminnasta annetun lain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ammattitutkinto tai vastaavat käytännön tiedot ja taidot laitoksessa pidettävien eläinten hoidosta, kohtelusta ja käsittelystä ja eläinkokeita suorittavilla henkilöillä on lain 10 §:ssä tarkoitettu kelpoisuus tai tiedot ja taidot.

6 §

Eläintenhoitaja

Eläintenhoitajan tehtävänä on huolehtia koe-eläinten hyvinvoinnista niin, että niitä hoidetaan koe-eläintoimintaa koskevien säädösten ja eläinkoeluvassa hyväksytyjen ehtojen mukaisesti.

7 §

Eläinlääkintähuolto

Koe-eläinlaitoksen eläinlääkintähuollossa on järjestettävä laitoksessa pidettävien koe-eläinten terveydentilan valvonta, sairauksien hoitaminen ja ennakolta ehkäiseminen sekä eläinten hyvinvoinnin turvaaminen.

Koe-eläintoiminnasta annetun lain 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun eläinlääkärin tehtävänä on 1 momentissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi opastaa, neuvoa ja antaa apua:

- 1) koe-eläinten terveydentilan valvonnassa;
- 2) koe-eläinten sairauksien hoitamisessa;
- 3) koe-eläinten sairauksien ennalta ehkäisemisessä, diagnosoinnissa ja eläinten eristämisessä;
- 4) koe-eläimille tehtävien koe- ja hoitotoimenpiteiden suorittamisessa;
- 5) koe-eläinten nukutuksessa, kivunpoistossa ja lopetuksessa sekä niihin käytettävien aineiden, niiden annostusten ja antotapojen valinnassa;

- 6) eläinten hoidossa kokeiden jälkeen;
- 7) eläinten hyvinvointiin ja sen edistämiseen ja pitämiseen sekä pitopaikkoihin ja pito-olosuhteisiin liittyvissä kysymyksissä; sekä
- 8) muissakin sellaisissa tehtävissä, joissa tarvitaan eläinlääketieteellistä asiantuntemusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

3 luku

Luettelot, tilastot ja valvontakirjanpito

8 §

Luettelot

Koe-eläinlaitoksessa on pidettävä koe-eläintoiminnasta annetun lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua luetteloa:

- 1) laitokseen hankittujen koe-eläinten alkuperästä ja lukumääristä eläinlajeittain;
- 2) eläinten toimittajien nimistä ja osoitteista;
- 3) laitoksesta myytyjen tai luovutettujen koe-eläinten lukumääristä eläinlajeittain;
- 4) eläinten vastaanottajien nimistä ja osoitteista; sekä
- 5) eläinten hankinta-, myynti- ja luovutuspäivämääristä.

9 §

Tilastot

Koe-eläimiä käyttävässä laitoksessa on pidettävä koe-eläintoiminnasta annetun lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tilastoa laitoksessa suoritetuista eläinkokeista ja niihin käytetyistä koe-eläimistä liitteen 1 mukaisesti.

10 §

Valvontakirjanpito

Koe-eläinlaitoksessa on pidettävä koe-eläintoiminnasta annetun lain 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvontakirjanpitoa:

- 1) laitoksessa syntyneistä, siellä pidettävistä sekä lopetetuista ja kuolleena tavatuista eläimistä eläinlajeittain;
- 2) eläinten hoidosta ja siinä esiintyneistä häiriöistä;
- 3) eläinlääkintähuoltoa varten laitoksen käytettävissä olevan eläinlääkärin käynneistä;
- 4) eläinlääkärin epäkohtien korjaamiseksi ehdottamista toimenpiteistä ja niiden toteuttamisesta;
- 5) pitopaikkojen hoitovälineiden ja laitteiden toiminnasta ja huollosta, niissä esiintyneistä häiriöistä sekä epäkohtien korjaamiseksi suoritetuista toimenpiteistä;
- 6) eläinten sairastumisista ja vahingoittumisista ja niiden aiheuttamista hoito- ja muista toimenpiteistä; sekä
- 7) tilojen ja pitopaikkojen laitosluvan ehdoissa määritellyistä ympäristöolosuhteista ja niissä esiintyneistä häiriöistä.

4 luku

Eläimen pitopaikka

11 §

Yleiset vaatimukset

Koe-eläimen pitopaikan ja välineiden materiaalien ja rakenteiden on oltava helposti puhdasta pidettäviä, tarvittaessa desinfioitavissa tai steriloitavissa, eivätkä ne saa vaarantaa eläimen hyvinvointia.

Koe-eläimen pitopaikka on mahdollisuuksien mukaan varustettava virikkeillä, jotka antavat eläimelle tilaisuuksia toteuttaa luontaisia käyttäytymistarpeitaan.

Pitopaikassa eläimellä on oltava riittävästi mahdollisuuksia väistää muita tai piiloutua muilta eläimiltä.

Eläin on voitava tarvittaessa nopeasti poistaa pitopaikasta, jos sen hyvinvointi on vakavassa vaarassa tai se on lopetettava, jos sen poistaminen ei ole mahdollista.

12 §

Erityiset vaatimukset

Koe-eläinten pitopaikkojen osalta on muiden kuin tuotantoeläinten osalta noudatettava vähintään liitteessä 2 asetettuja tiloja koskevia vaatimuksia. Koe-eläiminä pidettävien tuotantoeläinlajien pitopaikkojen osalta on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asettamia eläinlajikohtaisia eläinsuojeluvaatimuksia.

Pitopaikan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus ja kosteus ovat eläimen eläimelle sopivat ja pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät vaaranna eläimen hyvinvointia.

Pitopaikan veden happipitoisuuden, laadun, vaihtumistiheyden ja virtausnopeuden on oltava kaloilla ja muilla vesieläimillä niille sopivat.

Jos eläimen terveys tai hyvinvointi voi vakavasti vaarantua koneellisen ilman- tai vedenvaihtojärjestelmän toimintahäiriön vuoksi, järjestelmässä on oltava hälytys toimintahäiriön varalta. Pitopaikassa on oltava mahdollisuus riittävän ilman- ja vedenvaihdon järjestämiseen myös koneellisen järjestelmän häiriöiden aikana.

5 luku

Koe-eläimet

13 §

Käsittely ja kohtelu

Koe-eläin on mahdollisuuksien mukaan totutettava käsittelyyn ja koeolosuhteisiin, jollei kokeen hyväksyttävästä tarkoituksesta muuta johdu.

Kun eläimiä yhdistetään ryhmään tai ryhmään tuodaan uusia eläimiä, on erityistä huomiota kiinnitettävä mahdollisesti aiheutuvien käyttäytymisongelmien ehkäisemiseen. Jos eläimet vahingoittavat toisiaan tai tappelevat, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tämän estämiseksi.

14 §

Eläinten tarkastaminen

Koe-eläinten terveyden ja hyvinvoinnin tarkastamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota kun eläinten hoidossa tai olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia tai eläimet ovat ko-
keessa, joka voi häiritä tai muuttaa niiden normaaleja elintoimintoja.

Jos tarkastuksessa havaitaan ennakoimattomia häiriöitä eläinten terveydentilassa tai hyvinvoinnissa, on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimiin häiriöiden korjaamiseksi. Ko-
keessa olevien eläinten osalta asiasta on lisäksi viipymättä ilmoitettava eläinkokeen suorittajalle.

15 §

Tavoitekasvatetut koe-eläimet

Koe-eläiminä käytettävien hiirten, rottien, marsujen, hamstereiden, kaniinien, apinoiden, koirien, kissojen ja viiriäisten on oltava eläinkokeita varten kasvatettuja.

16 §

Eläinten merkitseminen ja tunnistaminen

Koe-eläin tai eläinryhmä on merkittävä tai sen on oltava muuten tunnistettavissa, lukuun ottamatta luonnosta pyydystettyä ja välittömästi toimenpiteen jälkeen vapaaksi luontoon päästettävää koe-eläintä. Koe-eläin on voitava tunnistaa joko niin, että se on merkitty tai se on tunnistettavissa ulkomuodon perusteella tai pitopaikkaansa tehdyn merkinnän perusteella.

Koe-eläinlaitoksessa syntynyt koira, kissa tai apina on merkittävä yksilöllisesti ennen eläimen vieroitusta, paitsi jos se ei ole käytännössä mahdollista. Jos koira, kissa tai apina siirretään laitoksesta toiseen ennen vieroitusta, eikä eläintä sitä ennen ole merkitty, vastaanottavan laitoksen on säilytettävä kaikki sitä ja sen alkuperää koskevat asiakirjat, kunnes eläin voidaan merkitä. Toisesta koe-eläinlaitoksesta saapuvat merkitsemätön koira, kissa ja apina on merkittävä yksilöllisesti heti kun se on käytännössä mahdollista.

Koe-eläimen merkitsemisen saa suorittaa eläimelle kivuttomalla menetelmällä. Lisäksi koe-eläimen saa merkitä siihen pätevä henkilö seuraavilla menetelmillä:

- 1) mikrosirun asettaminen;
- 2) tatuointi tasalämpöisen eläimen merkitsemiseksi;
- 3) korvien rei'ittäminen ja loveaminen ja korvamerkin asettaminen muun nisäkkään kuin hevosen, kissan ja koiran merkitsemiseksi;
- 4) kylmäpoltto hevosen merkitsemiseksi;
- 5) siipimerkin asettaminen linnun merkitsemiseksi
- 6) värielastomeeri-injektio kalan, sammakkoeläimen ja matelijan merkitsemiseksi; sekä
- 7) kylmäpoltto, kuumatatuointi, eväleikkaus, Carlin- ja muovilipukemerkintä ja koodilainjektio kalan merkitsemiseksi.

Koe-eläimen saa merkitä siihen pätevä henkilö myös eläinkoeluvassa hyväksytyllä muulla menetelmällä.

17 §

Koe-eläimen lopettaminen

Koe-eläimen saa lopettaa liitteen 3 mukaisella menetelmällä. Eläinkokeessa olevan eläimen saa lopettaa myös eläinkoeluvassa hyväksytyllä muulla menetelmällä.

6 luku

Eläinkoe ja sen suorittaminen

18 §

Eläinkokeen koesuunnitelma

Koe-eläintoiminnasta annetun lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitetussa eläinkokeen koesuunnitelmassa eläinkoelautakunnalle on ilmoitettava seuraavat tiedot:

- 1) eläinkokeen suorittajan/suorittajien nimi/nimet ja yhteystiedot sekä selvitys koe-eläintoiminnasta annetun lain 10 §:ssä tarkoitetusta kelpoisuudesta;
- 2) laitos, jossa eläinkoe suoritetaan;
- 3) eläinkokeen nimi, tarkoitus ja perustelut eläinkokeelle;
- 4) arvio kokeen tuloksista odotettavasta hyödystä ja eläimille koituvasta haitasta;
- 5) maininta säännöksistä tai viranomaisten niiden nojalla antamista määräyksistä taikka ohjeista, joihin koe mahdollisesti perustuu;
- 6) arvioitu kokeen alkamis- ja päättymispäivämäärä;
- 7) kokeeseen käytettävien eläinten alkuperä, laji, sukupuoli ja ikä;
- 8) arvio käytettävien eläinten lukumäärästä perusteluineen, sekä tieto siitä ovatko eläimet tavoitekasvatettuja;
- 9) perustelut sille, miksi tarkoitusta ei voida saavuttaa eläimillä, joiden keskushermoston kehitystaso on alempi tai menetelmällä, joka ei edellytä eläimen käyttöä;
- 10) jos käytetään eläintä, joka on ollut eläinkokeessa aikaisemmin, selvitys siinä eläimelle tehdyistä toimenpiteistä;
- 11) perustelut merkintämenetelmälle, mikäli eläimet on tarpeen merkitä käyttämällä muita kuin 16 §:n 3 momentin mukaisia merkintämenetelmiä;

- 12) eläimille suoritettavat koetoimenpiteet, ja eläimille kokeen yhteydessä annettavat aineet tai aineryhmät ja valmisteet sekä niiden määrät;
- 13) jos eläimille ei tutkimuksen luonteesta johtuen voida antaa kipua lievittävää lääkitystä tai saattaa kipua aistimattomaan tilaan, erityinen syy siihen;
- 14) arvio eläimille kokeen aikana koituvan kivun, tuskan ja kärsimyksen määrästä ja kes-toajasta tai pysyvän haitan määrästä;
- 15) selvitys siitä, milloin kokeen tarkoitus katsotaan saavutetuksi yksittäisen eläimen kohdalla ja kriteerit sille milloin koe-eläintoiminnasta annetun lain 13 §:n perusteella on eläimen osalta keskeytettävä;
- 16) luonnonvaraisia eläimiä käytettäessä selvitys menetelmistä eläinten kiinniottamiseksi ja vapauttamisesta luontoon eläinkokeessa tai eläinkokeen päättyessä;
- 17) perustelut lopetusmenetelmälle, mikäli eläimet on tarpeen lopettaa käyttämällä muuta kuin liitteen 3 mukaisia lopetusmenetelmiä; sekä
- 18) perustelut, jos eläintä ei kokeen päättymisen jälkeen lopeteta ja selvitys eläimen hoidosta kokeen jälkeen.

19 §

Ilmoitus eläinkokeen päättymisestä

Koe-eläintoiminnasta annetun lain 22 §:n mukaisen ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) eläinkoeluvan haltijan nimi ja eläinkoeluvan yksilöimiseksi tarvittavat tiedot;
- 2) koe-eläinlaitos, jossa eläinkoe on tehty;
- 3) eläinkokeessa käytettyjen koe-eläinten lukumäärä eläinlajeittain;
- 4) eläinkokeen päättymispäivämäärä; sekä
- 5) eläinkoeluvassa ennakoimattomat eläinten hyvinvointiin kokeessa heikentävästi vaikuttaneet tapahtumat kuten eläinten sairastumiset ja vahingoittumiset sekä toimenpiteet mihin näiden vuoksi on ryhdytty.

7 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Koe-eläinkurssi

Koe-eläintoiminnasta annetun lain 10 §:n 1 momentissa tarkoitetun koe-eläinkurssin on vastattava vähintään 80 tunnin opetusta ja siihen on sisällyttävä sekä luentoja että käytännön harjoituksia. Kurssiin kuuluu kirjallinen loppukuulustelu.

Koe-eläinkurssiin on sisällytettävä asiakokonaisuudet, jotka koskevat:

- 1) koe-eläinten genetiikkaa, biologisia ominaisuuksia, käyttäytymistä ja hyvinvointia;
- 2) koe-eläinten käsittelyä ja hoitoa sekä kuljettamista;
- 3) koe-eläinten mikrobiologiaa, tauteja ja terveysvaaroja;
- 4) eläinkokeiden suunnittelua, toteutusta ja koetoimenpiteitä;
- 5) turvallista työskentelyä koe-eläintiloissa ja kenttäolosuhteissa;
- 6) koe-eläinten merkitsemistä ja tunnistamista, nukutusta, kipua ja kivunpoistoa sekä lopetusta;
- 7) luetteloiden, tilastojen ja valvontakirjanpidon pitämistä;

- 8) koe-eläintoimintaa koskevaa lainsäädäntöä ja koe-eläinten käytön eettisiä näkökohtia ja vaihtoehtoja;
9) eläinkokeen hyöty-haitta -arvion tekemistä; sekä
10) eläinkokeellisen tutkimuksen tilastollisia menetelmiä, tulosten arviointia ja tieteellisen raportin laatimista.

21 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2006.

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

Eläinlääkintötarkastaja

Kai Pelkonen

Liite 1 Tilasto laitoksessa suoritetuista eläinkokeista ja niihin käytetyistä eläimistä

TAULUKKO 1: KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT SUHTEESSA NIIDEN ALKUPERÄÄN
Alkuperä ja eläinlajit

1.1 Eläinlaji	1.2 Yhteensä	1.3 Tietoja toimittaneen maan rekisteröidyistä eläimiä kasvattavista ja toimittavista laitoksista peräisin olevat eläimet	1.4 Muuta alkuperää olevat eläimet EY:n jäsenvaltioista	1.5 ETS 123 -yleissopimukseen liittyneistä Euroopan neuvoston jäsenmaista (lukuun ottamatta EY:n jäsenvaltioita) peräisin olevat eläimet	1.6 Muualta peräisin olevat eläimet	1.7 Uudelleen käytetyt eläimet
1.a. Hiiret (<i>Mus musculus</i>)						
1.b. Rotat (<i>Rattus norvegicus</i>)						
1.c. Marsut (<i>Cavia porcellus</i>)						
1.d. Hamsterit (<i>Mesocricetus</i>)						
1.e. Muut jyrsijät (muut <i>Rodentia</i>)						
1.f. Kaniinit (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)						
1.g. Kissat (<i>Felis catus</i>)						
1.h. Koirat (<i>Canis familiaris</i>)						
1.i. Hillerit (<i>Mustela putorius furo</i>)						
1.j. Muut lihansyöjät (muut <i>Carnivora</i>)						
1.k. Hevoset, aasit ja niiden risteymät (<i>Equidae</i>)						
1.l. Siat (<i>Sus</i>)						
1.m. Vuohet (<i>Capra</i>)						
1.n. Lampaat (<i>Ovis</i>)						
1.o. Naudat (<i>Bos</i>)						
1.p. Puoliapinat (<i>Prosimia</i>)						
1.q. Uuden maailman apinat (<i>Ceboidea</i>)						
1.r. Vanhan maailman apinat (<i>Cercopithecoidea</i>)						
1.s. Ihmisapinat (<i>Hominoidea</i>)						
1.t. Muut nisäkkäät (muut <i>Mammalia</i>)						
1.u. Viiriäiset (<i>Coturnix coturnix</i>)						
1.v. Muut linnut (muut <i>Aves</i>)						
1.w. Matelijat (<i>Reptilia</i>)						
1.x. Sammakkoeläimet (<i>Amphibia</i>)						
1.y. Kalat (<i>Pisces</i>)						
1.z. YHTEENSÄ						

Huom 1: Sarake 1.5. koskee vain niitä Euroopan neuvoston jäsenmaita, jotka ovat raportointikauden alkaessa ETS 123 -yleissopimuksen sopimuspuolia. Tätä saraketta täytettäessä on siis käytettävä ajan tasalla olevaa luetteloa näistä maista.

Huom 2: Vain valkoiset ruudut täytetään.

Huom 3: Sarakkeeseen 1.7. merkittyjen uudelleen käytettyjen eläinten lukumäärää ei sisällytetä eläinten kokonaislukumäärään sarakkeessa 1.2.

TAULUKKO 2:
TIETTYJÄ TARKOITUKSIA VARTEN TEHDYISSÄ KOKEISSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT
Käyttötarkoitukset ja eläinlajit

2.1 Eläinlaji	2.2 Biologinen perus- tutkimus	2.3 Ihmis-, hammas- ja eläinlääketie- teessä käytettävi- en tuotteiden ja laitteiden tutki- mus- ja kehitystyö sekä laadunval- vonta (lukuun ottamatta sarak- keeseen 2.6 sisältyviä toksis- uus- ja muita turvallisuus- arviointeja)	2.4 Ihmis- ja ham- mas- lääketieteessä käytettävien tuotteiden ja laitteiden laadun- valvonta	2.5 Eläin- lääketieteessä käytettävien tuotteiden ja laitteiden tutki- mus- ja kehitys- työ	2.6 Toksisuus- ja muut turvalli- suus-arvioinnit (mukaan lukien ihmis-, ham- mas- ja eläin- lääketieteessä käytettävien tuotteiden ja laitteiden turvallisuus- arvioinnit)	2.7 Sairauksien diagnosointi	2.8 Koulutus ja opetus	2.9 Muut	2.10 Yhteensä
2.a. Hiiret									
2.b. Rotat									
2.c. Marsut									
2.d. Hamsterit									
2.e. Muut jyrsijät									
2.f. Kaniinit									
2.g. Kissat									
2.h. Koirat									
2.i. Hillerit									
2.j. Muut lihansyöjät									
2.k. Hevoset, aasit ja niiden ris- teymät									
2.l. Siat									
2.m. Vuohet									
2.n. Lampaat									
2.o. Naudat									
2.p. Puoliapinat									
2.q. Uuden maailman apinat									
2.r. Vanhan maailman apinat									
2.s. Ihmisapinat									
2.t. Muut nisäkkäät									
2.u. Viiriäiset									
2.v. Muut linnut									
2.w. Matelijat									
2.x. Sammakoeläimet									
2.y. Kalat									
2.z. YHTEENSÄ									

TAULUKKO 3: TOKSISUUS- JA MUISSA TURVALLISUUSARVIOINNEISSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT

Tuotteet ja eläinlajit

3.1 Eläinlaji	3.2 Ihmis-, hammas- ja eläin- lääketieteessä käytettävät tuotteet/aineet tai laitteet	3.3 Pääasiassa maa- taloudessa käytettävät tai käytet- tävik-si aiotut tuotteet/ aineet	3.4 Pääasiassa teollisuu- dessa käytettävät tai käytet- tävik-si aiotut tuotteet/ aineet	3.5 Pääasiassa kotitalouk- sissa käy- tettävät tai käytettävik- si aiotut tuotteet/ aineet	3.6 Pääasiassa kosmetii- kassa tai hygienia- tuotteissa käytettävät tai käytet- tävik-si aiotut tuotteet/ aineet	3.7 Pääasiassa elintarvik- keiden lisäai- neina käytet- tävät tai käytettäväksi aiotut tuot- teet/ aineet	3.8 Pääasiassa rehujen lisäaineina käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuot- teet/ aineet	3.9 Ympäristössä jo vaikuttavat tai sitä mahdolli- sesti saastutta- vat aineet, jotka eivät kuulu muihin sarak- keisiin	3.10 Muut toksi- suus- tai turvallisuus- arvioinnit	3.11 Yhteensä
3.a. Hiiret										
3.b. Rotat										
3.c. Marsut										
3.d. Hamsterit										
3.e. Muut jyrsijät										
3.f. Kaniinit										
3.g. Kissat										
3.h. Koirat										
3.i. Hillerit										
3.j. Muut lihansyöjät										
3.k. Hevoset, aasit ja niiden risteymät										
3.l. Siat										
3.m. Vuohet										
3.n. Lampaat										
3.o. Naudat										
3.p. Puoliapinat										
3.q. Uuden maailman apinat										
3.r. Vanhan maailman apinat										
3.s. Ihmisapinat										
3.t. Muut nisäkkäät										
3.u. Viiriäiset										
3.v. Muut linnut										
3.w. Matelijat										
3.x. Sammakoeläimet										
3.y. Kalat										
3.z. YHTEENSÄ										

TAULUKKO 4: IHMISEN JA ELÄINTEN SAIRAUKSIEN TUTKIMUKSESSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT
Sairauksien pääryhmät ja eläinlajit

4.1 Eläinlaji	4.2 Ihmissen sydän- ja verisuo- nitaudit	4.3 Ihmissen hermostol- liset ja mielenterve- yshäiriöt	4.4 Ihmissen syöpä (lukuun ottamatta syöpävaaran tai - riskin arviointia)	4.5 Muut ihmisen sairaudet	4.6 Erityisesti eläinten sairauksia koskevat tutkimukset	4.7 Yhteensä
4.a. Hiiret						
4.b. Rotat						
4.c. Marsut						
4.d. Hamsterit						
4.e. Muut jyrsijät						
4.f. Kaniinit						
4.g. Kissat						
4.h. Koirat						
4.i. Hillerit						
4.j. Muut lihansyöjät						
4.k. Hevoset, aasit ja niiden risteymät						
4.l. Siat						
4.m. Vuohet						
4.n. Lampaat						
4.o. Naudat						
4.p. Puoliapinat						
4.q. Uuden maailman apinat						
4.r. Vanhan maailman apinat						
4.s. Ihmisapinat						
4.t. Muut nisäkkäät						
4.u. Viiriäiset						
4.v. Muut linnut						
4.w. Matelijat						
4.x. Sannakkoeläimet						
4.y. Kalat						
4.z. YHTEENSÄ						

TAULUKKO 5: IHMIS-, HAMMAS- JA ELÄINLÄÄKETIETEESSÄ KÄYTETTYJEN TUOTTEIDEN JA LAITTEIDEN TUOTANNOSSA JA LAADUNVALVONNASSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT

Lainsäädännölliset vaatimukset ja eläinlajit

5.1 Eläinlaji	5.2 Yksittäisen EY:n jäsen- valtion kansallinen lainsäädäntö 1)	5.3 EY:n lainsäädäntö mukaan lukien Euroo- pan farmakopean vaatimukset	5.4 Euroopan neuvoston (mutta ei EY:n) jäsenvaltion lain- säädäntö 2)	5.5 Muu lainsäädäntö	5.6 Kaikki kohtien 5.2, 5.3, 5.4 ja 5.5 yhdistelmät	5.7 Ei lainsäädännöllisiä vaatimuksia	5.8 Yhteensä
5.a. Hiiret							
5.b. Rotat							
5.c. Marsut							
5.d. Hamsterit							
5.e. Muut jyrsijät							
5.f. Kaniinit							
5.g. Kissat							
5.h. Koirat							
5.i. Hillerit							
5.j. Muut lihansyöjät							
5.k. Hevoset, aasit ja niiden risteymät							
5.l. Siat							
5.m. Vuohet							
5.n. Lampaat							
5.o. Naudat							
5.p. Puoliapinat							
5.q. Uuden maailman apinat							
5.r. Vanhan maailman apinat							
5.s. Ihmisapinat							
5.t. Muut nisäkkäät							
5.u. Viiriäiset							
5.v. Muut linnut							
5.w. Matelijat							
5.x. Sarmakkoeläimet							
5.y. Kalat							
5.z. YHTEENSÄ							

Esimerkkejä: 5.2 – Ranska testaa Yhdistyneen kuningaskunnan (tai Ranskan) erityisvaatimusten vuoksi
5.3 - Yhdistynyt kuningaskunta testaa EY:n lainsäädännön nojalla
5.4 – Espanja testaa Norjan vaatimuksen vuoksi
5.5 – Puola testaa USA:n erityisvaatimuksen vuoksi
5.6 – Saksa testaa Sveitsin vaatimuksen vuoksi (myös EY:n vaatimus)

Alaviitteet: 1) EY:n jäsenvaltiot: Itävalta, Belgia, Kypros, Tsekin tasavalta, Tanska, Viro, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Unkari, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Slovakia, Slovenia, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta
2) Euroopan neuvoston jäsenmaat (jotka eivät ole EY:n jäsenvaltioita): Albania, Andorra, Bulgaria, Kroatia, Islanti, Liechtenstein, Moldova, Norja, Romania, Venäjä, San Marino,, Sveitsi, entisen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki ja Ukraina

Huom: Sarakkeet 5.2-5.5 viittaavat lainsäädäntöön, joka velvoittaa suorittamaan kokeen, eikä tahoön, josta varsinainen koemenetelmä, ohje tai protokolla on lähtöisin.

Esimerkki: Ranskan lainsäädännön edellyttämä koe, joka on tehty Belgiassa ISO-protokollan mukaan, luokitellaan kansallisen (Ranskan) lainsäädännön vaatimukseksi ja merkitään Belgian toimittamissa taulukoissa sarakkeeseen 5.2.

TAULUKKO 6: TOKSISUUS- JA MUISSA TURVALLISUUSARVIOINNEISSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT
Lainsäädännölliset vaatimukset ja eläinlajit

6.1 Eläinlaji	6.2 Yksittäisen EY:n jäsen- valtion kansallinen lainsäädäntö 1)	6.3 EY:n lainsäädäntö mukaan lukien Euroo- pan farmakopean vaatimukset	6.4 Euroopan neuvoston (mutta ei EY:n) jäsenvaltion lain- säädäntö 2)	6.5 Muu lainsäädäntö	6.6 Kaikki kohtien 6.2, 6.3, 6.4 ja 6.5 yhdistelmät	6.7 Ei lainsäädännöllisiä vaatimuksia	6.8 Yhteensä
6.a. Hiiret							
6.b. Rotat							
6.c. Marsut							
6.d. Hamsterit							
6.e. Muut jyrsijät							
6.f. Kaniinit							
6.g. Kissat							
6.h. Koirat							
6.i. Hillerit							
6.j. Muut lihansyöjät							
6.k. Hevoset, aasit ja niiden risteymät							
6.l. Siat							
6.m. Vuohet							
6.n. Lampaat							
6.o. Naudat							
6.p. Puoliapinat							
6.q. Uuden maailman apinat							
6.r. Vanhan maailman apinat							
6.s. Ihmisapinat							
6.t. Muut nisäkkäät							
6.u. Viiriäiset							
6.v. Muut linnut							
6.w. Matelijat							
6.x. Sammakkoeläimet							
6.y. Kalat							
6.z. YHTEENSÄ							

Esimerkkejä:	6.2 – Ranska testaa Yhdistyneen kuningaskunnan (tai Ranskan) erityisvaatimusten vuoksi 6.3 - Yhdistynyt kuningaskunta testaa EY:n lainsäädännön nojalla 6.4 – Espanja testaa Norjan vaatimuksen vuoksi 6.5 – Puola testaa USA:n erityisvaatimuksen vuoksi 6.6 – Saksa testaa Sveitsin vaatimuksen vuoksi (myös EY:n vaatimus)	Huom:	Sarakkeet 5.2-5.5 viittaavat lainsäädäntöön, joka velvoittaa suorittamaan kokeen, eikä tahoon, josta varsinainen koemenetelmä, ohje tai protokolla on lähtöisin.
Alaviitteet:	1) EY:n jäsenvaltiot: Itävalta, Belgia, Kypros, Tsekin tasavalta, Tanska, Viro, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Unkari, Irlanti, Italia, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Alankomaat, Puola, Portugali, Slovakia, Slovenia, Espanja, Ruotsi ja Yhdistynyt kuningaskunta 2) Euroopan neuvoston jäsenmaat (jotka eivät ole EY:n jäsenvaltioita): Albania, Andorra, Bulgaria, Kroatia, Islanti, Liechtenstein, Moldova, Norja, Romania, Venäjä, San Marino,, Sveitsi, entisen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Turkki ja Ukraina	Esimerkki:	Ranskan lainsäädännön edellyttämä koe, joka on tehty Belgiassa ISO-protokollan mukaan, luokitellaan kansallisen (Ranskan) lainsäädännön vaatimukseksi ja merkitään Belgian toimittamissa taulukoissa sarakkeeseen 5.2.

TAULUKKO 7: TOKSISUUS- JA MUISSA TURVALLISUUSARVIOINNEISSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT

Koetyypit ja eläinlajit

7.1 Eläinlaji	7.2 Akuutin ja subakuutin toksisuuden koemene- telmät (mukaan lukien raja-annoskokeet)			7.3 Iho- ärsytys	7.4 Ihon her- kistyminen	7.5 Silmä- ärsytys	7.6 Sub- krooninen ja krooni- nen toksi- suus	7.7 Karsino- geenisuus	7.8 Kehitys- toksisuus	7.9 Muta- geeni- suus	7.10 Lisään- tymis- toksisuus	7.11 Toksi- suus selkä- rankaisi- sa vesi- eläimis- sä, jotka eivät sisälly muihin sarak- keisiin	7.12 Muut	7.13 Yhteensä
	7.2.1. LD50, LC50	7.2.2 Muut letaali- menetelmät	7.2.3 Ei-letaalit kliiniset menetelmät											
7.a. Hiiret														
7.b. Rotat														
7.c. Marsut														
7.d. Hamsterit														
7.e. Muut jyrsijät														
7.f. Kaniinit														
7.g. Kissat														
7.h. Koirat														
7.i. Hillerit														
7.j. Muut lihansyöjät														
7.k. Hevoset, aasit ja niiden ris- teymät														
7.l. Siat														
7.m. Vuohet														
7.n. Lampaat														
7.o. Naudat														
7.p. Puoliapinat														
7.q. Uuden maailman apinat														
7.r. Vanhan maailman apinat														
7.s. Ihmisapinat														
7.t. Muut nisäkkäät														
7.u. Viiriäiset														
7.v. Muut linnut														
7.w. Matelijat														
7.x. Sammakkoeläimet														
7.y. Kalat														
7.z. YHTEENSÄ														

TAULUKKO 8: TOKSISUUS- JA MUISSA TURVALLISUUSARVIOINNEISSA KÄYTETTYJEN ELÄINTEN MÄÄRÄT

Koetyypit ja tuotteet

8.1 Tuotteet	8.2 Akuutin ja subakuutin toksisuuden koemetelmät (mukaan lukien raja-annoskokeet)			8.3 Iho- ärsytys	8.4 Ihon her- kistyminen	8.5 Silmä- ärsytys	8.6 Sub- krooni- nen ja krooni- nen toksisuus	8.7 Karsino- geenisuus	8.8 Kehitys- toksisuus	8.9 Muta- geeni- suus	8.10 Lisään- tymis- toksi- suus	8.11 Toksi- suus selkä- rankaisi- sa vesi- eläimis- sä, jotka eivät sisälly muihin sarak- keisiin	8.12 Muut	8.13 Yh- teen-sä
	8.2.1. LD50, LC50	8.2.2 Muut letaali- menetelmät	8.2.3 Ei-letaalit kliiniset menetelmät											
8.a. Ihmis-, hammas- ja eläinlääketieteessä käytettävät tuotteet/ aineet tai laitteet														
8.b. Pääasiassa maataloudessa käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.c. Pääasiassa teollisuudessa käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.d. Pääasiassa kotitaloudessa käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.e. Pääasiassa kosmetiikka- tai hygieniatuotteissa käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.f. Pääasiassa ihmisravinnon lisäaineina käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.g. Pääasiassa eläinravinnon lisäaineina käytettävät tai käytettäväksi aiotut tuotteet/ aineet														
8.h. Ympäristössä jo vaikuttavat tai sitä mahdollisesti saastuttavat aineet, jotka eivät kuulu muille riveille														
8.i. Muut toksisuus- ja turvallisuusarvioinnit														
8.j. YHTEENSÄ														

Liite 2 Pitopaikkoja koskevat eläinlajikohtaiset vaatimukset

TAULUKKO 1

Pienten jyrsijöiden ja kaniinien pitopaikkojen tilavaatimukset kasvatuksen, hoidon ja kokeiden aikana

Laji	Vähimmäispohja- pinta-ala cm ²	Vähimmäiskorkeus cm
Hiiri	180	12
Rotta	350	14
Syyrian kultahamsteri	180	12
Marsu	600	18
Kaniini 1 - 2kg	1 400	30
>2 - 3 kg	2 000	30
>3 - 4 kg	2 500	35
>4 - 5 kg	3 000	40
>5 kg	3 600	40

Vähimmäiskorkeudella tarkoitetaan etäisyyttä pystysuoraan häkin pohjasta sen katon tai kannen ylimpään vaakatasoon.

TAULUKKO 2

Pienten jyrsijöiden pitopaikkojen tilavaatimukset lisääntymisen- ja kasvattamisen aikana

Laji	Vähimmäispohja- pinta-ala emoa ja pentuetta kohden cm ²	Vähimmäiskorkeus cm
Hiiri	200	12
Rotta	800	14
Syyrian kultahamsteri	650	12
Marsu	1 200	18
Marsu ryhmässä	1 000 aikuista yksilöä kohden	18

Vähimmäiskorkeuden korkeuden määritelmästä katso taulukon 1 selitys.

TAULUKKO 3

Kaniinien pitopaikkojen tilavaatimukset lisääntymisen- ja kasvattamisen aikana

Emon paino kg	Vähimmäispohja- pinta-ala emoa ja pentuetta kohden m ²	Vähimmäis- korkeus cm	Pesäkopin vähimmäis- pohjapinta-ala m ²
1 - 2	0,30	30	0,10
>2 - 3	0,35	30	0,10
>3 - 4	0,40	35	0,12
>4 - 5	0,45	40	0,12
>5	0,50	45	0,14

Huomaa: Vähimmäiskorkeuden määritelmästä katso taulukon 1 selitys. Häkin pohjan vähimmäispinta-ala emoa ja pentuetta kohden sisältää pesäkopin pohjapinta-alan. Katso myös kuvio 6.

TAULUKKO 4

Kissojen pitopaikkojen tilavaatimukset lisääntymisen, kasvattamisen ja kokeiden aikana

Kissan paino kg	Vähimmäispohja- pinta-ala kissaa kohden m ²	Vähimmäis- korkeus cm	Vähimmäispohja- pinta-ala emoa ja pentuetta koh- den m ²	Pitopaikan vähimmäis- pohjapinta-ala emoa ja pesyettä kohti m ²
0,5 - 1	0,2	50	-	-
>1 - 3	0,3	50	0,58	2
> 3 - 4	0,4	50	0,58	2
> 4	0,6	50	0,58	2

Huomaa: Kissojen säilytystä häkeissä tulee tarkoin rajoittaa. Häkissä pidetyt kissat tulee päästää ulos jaloittelemaan vähintään kerran päivässä, jollei tästä ole haittaa eläinkokeessa. Kissakarsinassa tulee olla alusta virtsaamista ja ulostamista varten, runsaasti hyllytilaa lepäilyä varten sekä kiipeilyyn ja kynsien hiomiseen sopivia kohteita. Vähimmäiskorkeudella tarkoitetaan etäisyyttä pystysuoraan pitopaikan korkeimmasta kohdasta katon alimpaan kohtaan. Vähimmäispohjapinta-alaa laskettaessa hyllytila voidaan lukea mukaan. Vähimmäispinta-ala emoa ja pentuetta kohti sisältää pesäkopin pohja-alan 0,18 m². Katso myös kuvio 7.

TAULUKKO 5

Koirien pitopaikkojen tilavaatimukset koe-eläimiä käyttävässä laitoksessa kokeiden aikana

Koiran säkäkorkeus cm	Vähimmäispohja- pinta-ala eläintä kohden m ²	Vähimmäiskorkeus cm
≤30	0,75	60
>30 - 40	1,00	80
>40	1,75	140

Huomaa: Koiria ei saa pitää häkissä kauempaa kuin toimenpiteen kannalta on ehdottoman välttämätöntä. Häkkikoirat on päästettävä ulos jaloittelemaan vähintään kerran päivässä, mikäli kokeen tarkoitus sen sallii. Enimmäisaika, jonka koiraa voi pitää häkissä ilman päivittäistä jaloittelua ulkona on 23 tuntia. Jaloittelupaikan on oltava riittävän avara, jotta koira voi siinä vapaasti liikkua. Koira-häkeissä ei saa käyttää verkkopohjaa, ellei eläinkoe sitä vaadi. Koska koirien korkeus vaihtelee suuresti eri roduilla, mutta ei silti useinkaan ole suoraan verrannollinen eläimen painoon, häkkikorkeus on määritettävä kunkin eläinyksilön säkäkorkeuden mukaan. Häkin vähimmäiskorkeuden pitää olla kaksi kertaa koiran säkäkorkeus. Vähimmäiskorkeuden määritelmästä katso taulukon 4 selitys.

TAULUKKO 6

Koirien pitopaikkojen tilavaatimukset koe-eläimiä käyttävässä laitoksessa karsinassa pitämiseen hoidon ja kokeiden aikana

Koiran paino kg	Vähimmäis- pohja- pinta-ala eläintä kohden m ²	Karsinaan liittyvän jaloittelualueen pinta-ala eläintä kohden	
		Enintään kolme koiraa m ²	Enemmän kuin kolme koiraa m ²
< 6	0,5	0,5 (1,0)	0,5 (1,0)
6 - 10	0,7	1,4 (2,1)	1,2 (1,9)
>10 - 20	1,2	1,6 (2,8)	1,4 (2,6)
>20 - 30	1,7	1,9 (3,6)	1,6 (3,3)
> 30	2,0	2,0 (4,0)	1,8 (3,8)

Huomaa: Suluissa on kokonaispinta-ala eläintä kohden eli karsinan pinta-ala ja viereisen jaloittelualueen pinta-ala yhteensä. Jatkuvasti ulkona pidettävillä koirilla on oltava pääsy suojaan huonojen sääolojen varalta. Verkkopohjaa ei saa käyttää jollei eläinkoe sitä vaadi. Jos koiraa pidetään verkkopohjalla, nukkuma-alustan on oltava umpipohjainen. Karsinoiden erottajien on oltava sellaisia, että ne estävät koiria vahingoittamasta toisiaan. Kaikki karsinat on asianmukaisesti viemäritähtä.

TAULUKKO 7

Apinoiden pitopaikkojen tilavaatimukset koe-eläimiä kasvattavassa, toimittavassa ja käyttävässä laitoksessa hoidon ja kokeiden aikana

Kädellisten koko ja lajiominaisuudet vaihtelevat suuresti. Pitopaikan muoto, sisustus ja mitat on mukautettava asianomaisen lajin tarpeisiin. Pitopaikan kokonaistilavuus on kädellisille yhtä tärkeä kuin pohjapinta-ala. Yleissääntönä tulee olla, että ihmisapinoiden ja muiden suurten apinoiden hakin suurin ulottuvuus on sen korkeus. Häkkien tulee olla niin korkeita, että eläimet voivat seistä suorana. Puussa elävien apinoiden hakin on oltava vähintään niin korkea, että eläimet voivat heilauttaa itseään suorana katosta riippuen koskematta jaloillaan lattiaa. Pitopaikassa tulee olla orsia, joiden avulla apinat voivat käyttää pitopaikan yläosaa hyväkseen.

Yhteen sopivia apinoita saa sijoittaa samaan häkkiin kaksi. Jos eläimet eivät sovi pidettäväksi häkeissä pareittain, niiden pitopaikat tulee sijoittaa siten, että ne voivat nähdä toisensa. Näköyhteys tulee tarvittaessa voida estää.

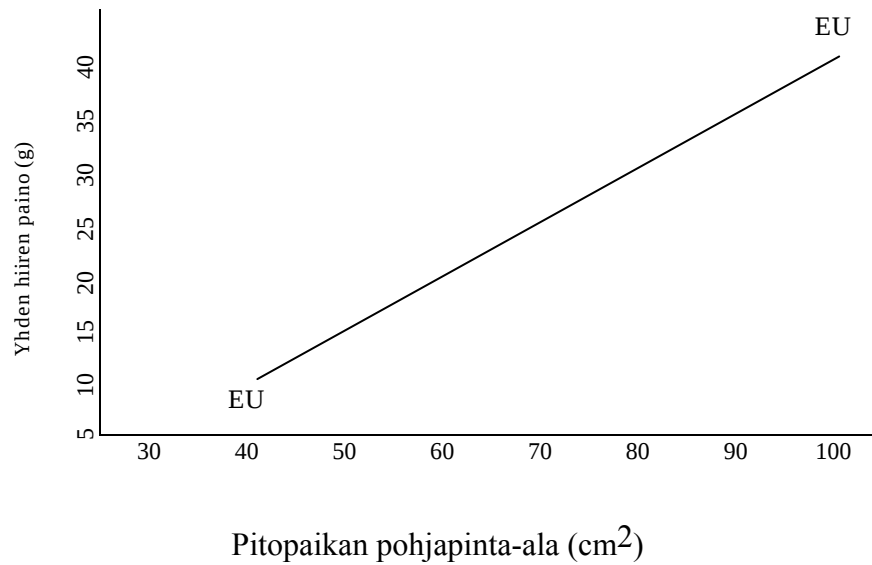
Edellä sanottuja vaatimuksia tulee noudattaa toteutettaessa seuraavia tavallisimmin käytettyjen lajiryhmien (yläheimot *Ceboidea* ja *Cercopithecoidea*) pitopaikoille asetettuja vaatimuksia.

Apinan paino kg	Pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala 1-2 eläintä kohden m ²	Vähimmäiskorkeus cm
< 1	0,25	60
1 - 3	0,35	75
>3 - 5	0,50	80
>5 - 7	0,70	85
>7 - 9	0,90	90
>9 - 15	1,10	125
>15 - 25	1,50	125

Huomaa: Vähimmäiskorkeuden määritelmästä katso taulukon 4 selitys

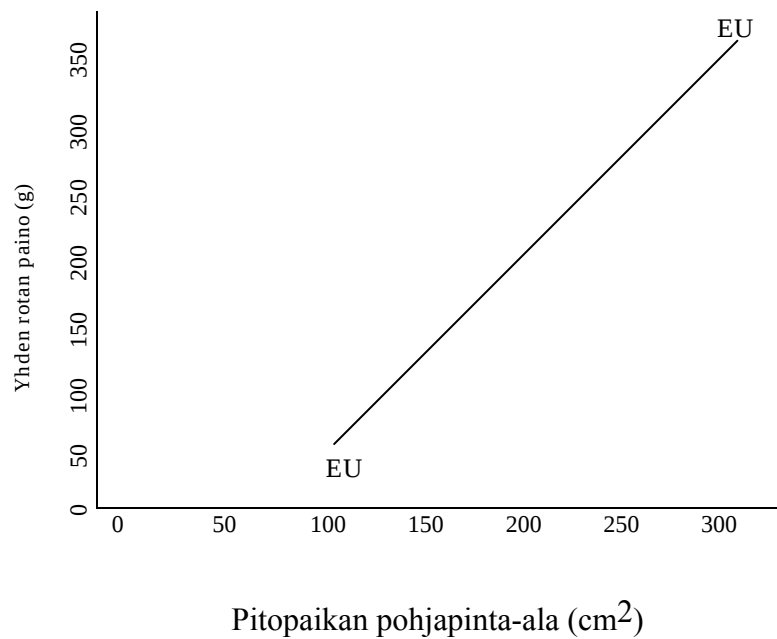
KUVIO 1. Hiirten pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suora (EU-EU) osoittaa hiiren painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

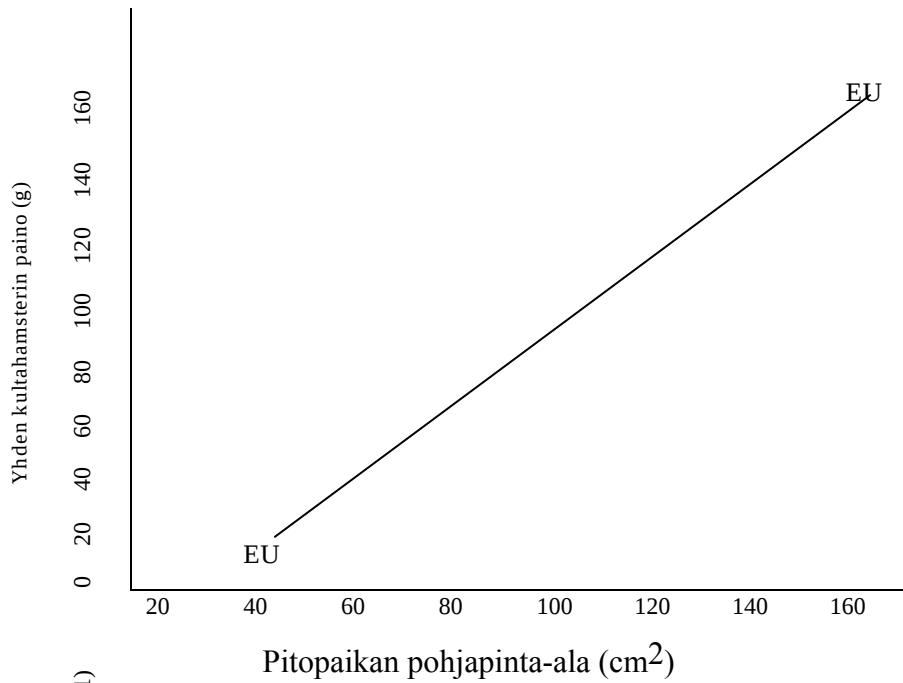
KUVIO 2. Rottien pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suora (EU-EU) osoittaa rotan painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

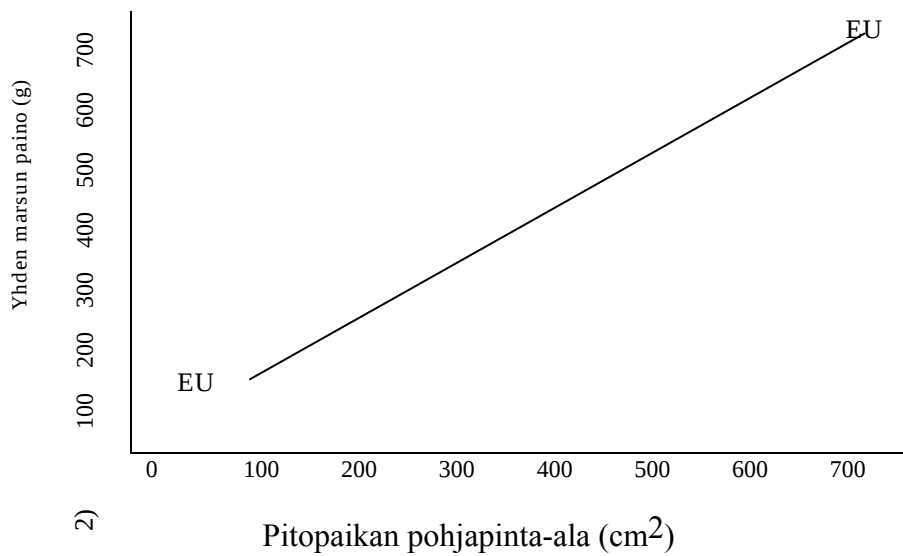
KUVIO 3. Kultahamsterien pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suora (EU-EU) osoittaa hamsterin painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

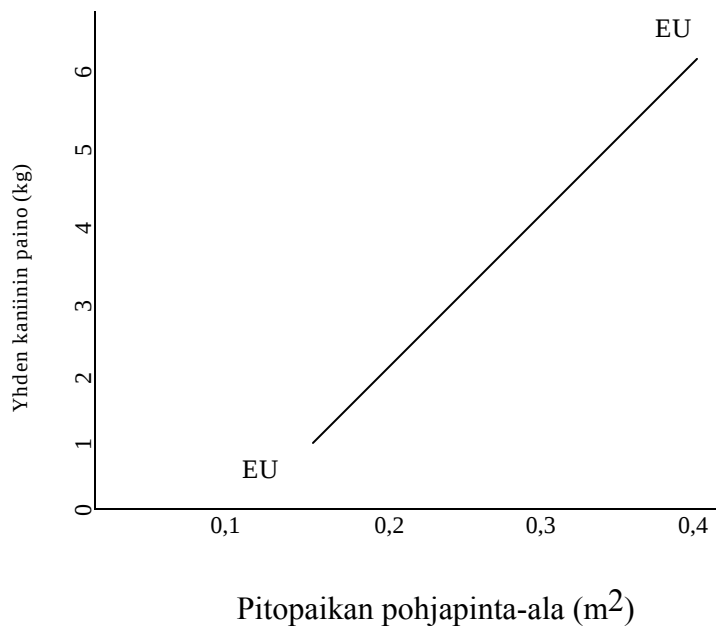
KUVIO 4. Marsujen pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suora (EU-EU) osoittaa marsun painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

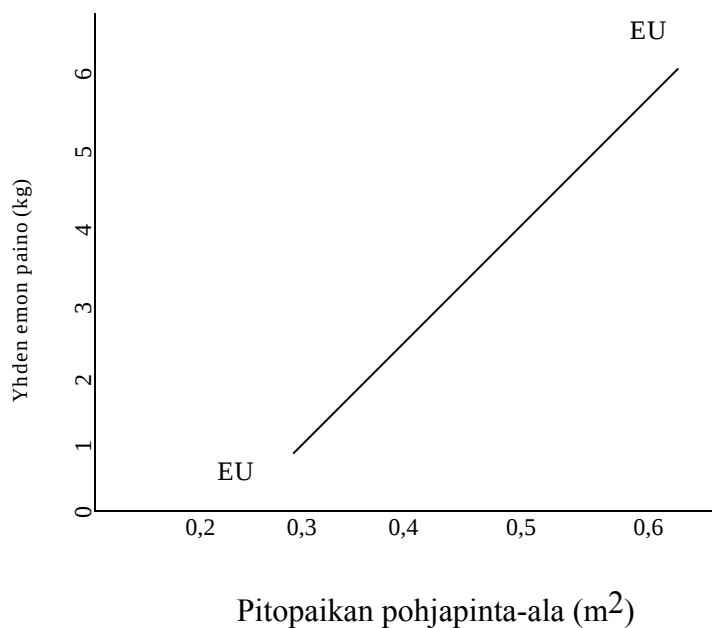
KUVIO 5. Kaniinien pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden ajaksi)

Suora (EU-EU) osoittaa kaniinin painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

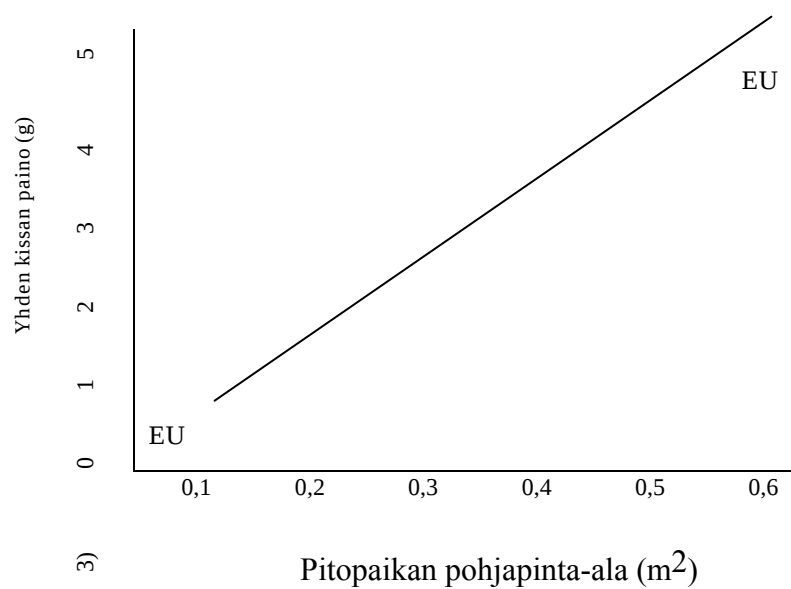
KUVIO 6. Kaniinien pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala emoa ja vieroittamatonta pesyettä kohden (kasvatuksen ajaksi)

Suora (EU-EU) osoittaa emokaniinin painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

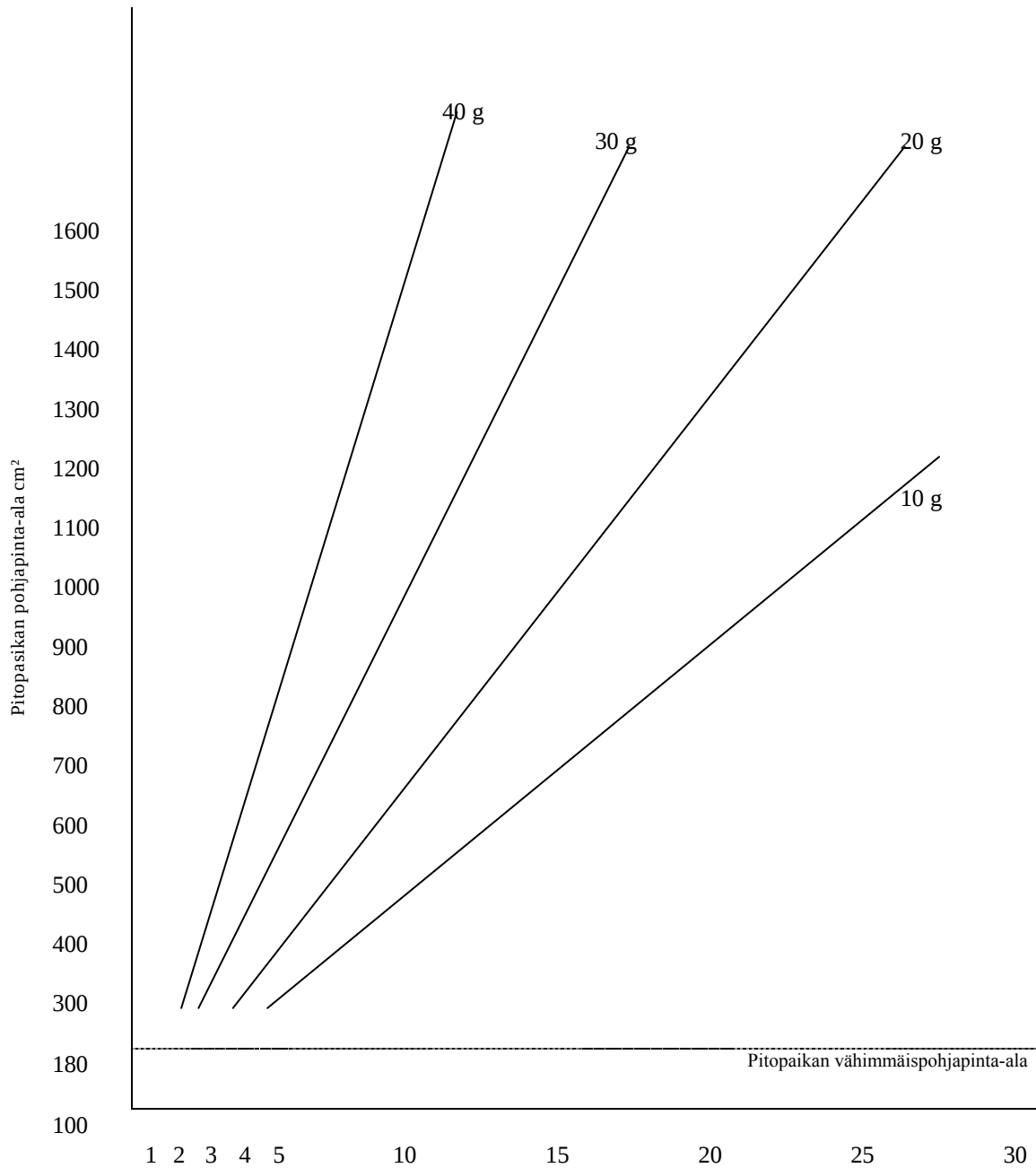
KUVIO 7. Kissojen pitopaikan vähimmäispohjapinta-ala (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suora (EU-EU) osoittaa kissan painon mukaan vaadittavan vähimmäispinta-alan.

KUVIO 8. Häkissä pidettävien hiirien lukumäärän ja pitopaikan pohjapinta-alan suhteet (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 1 suoraa EU-EU.

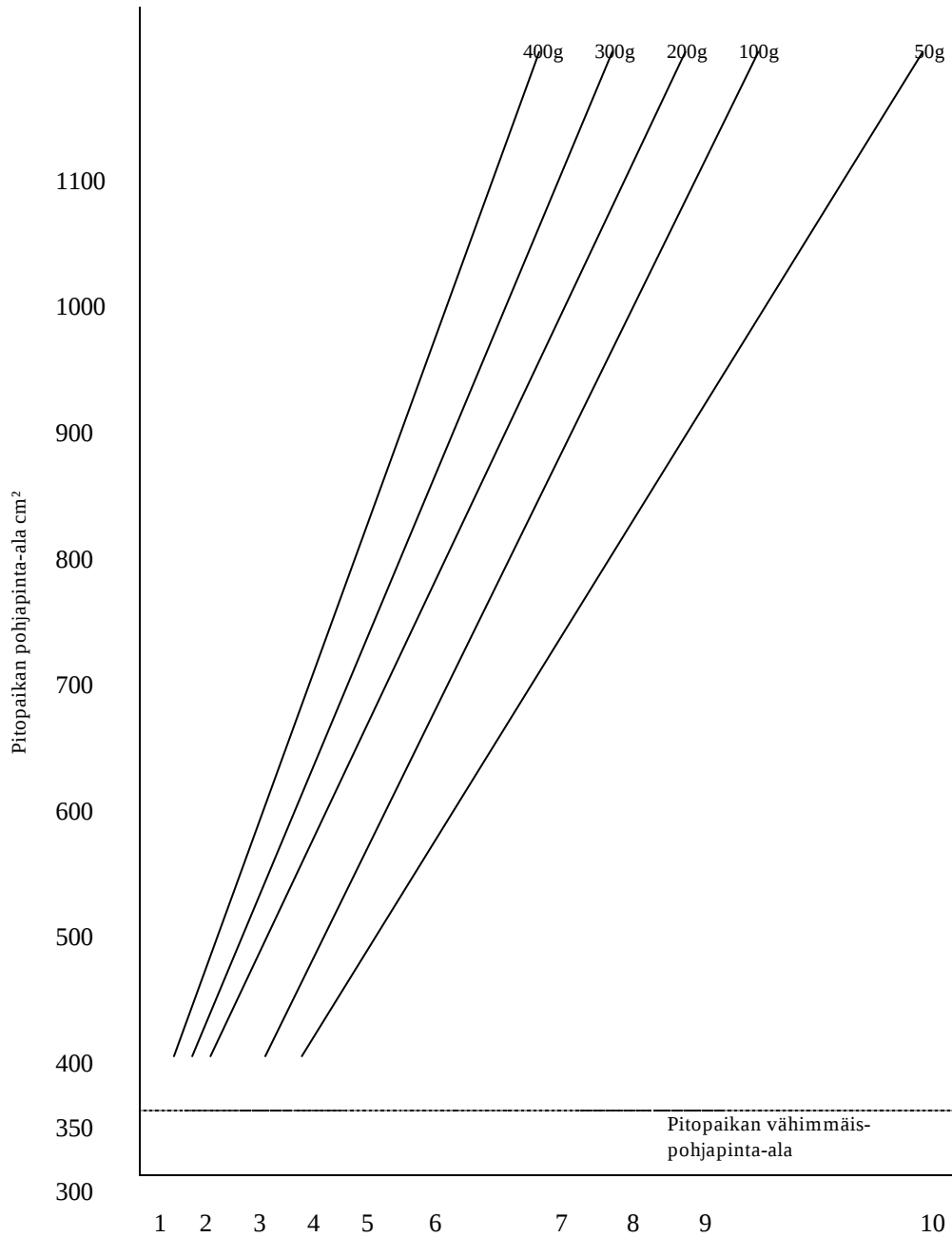

Hiirten lukumäärä

Hiiren pitopaikan vähimmäiskorkeus: 12 cm

KUVIO 9. Häkissä pidettävien rottien lukumäärän ja pitopaikan pohjapinta-alan suhteet (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 2 suoraa EU-EU.

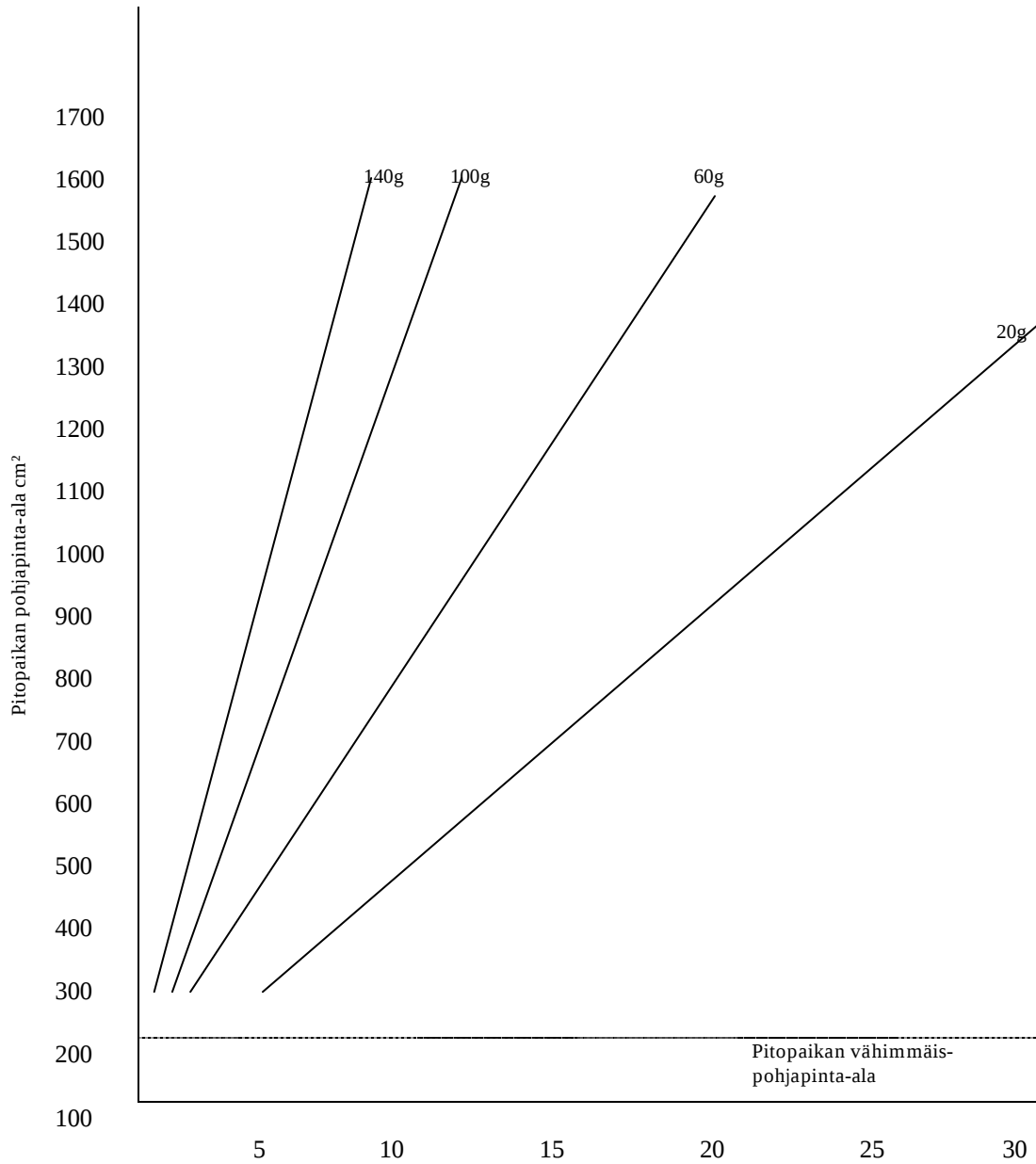

Rottien lukumäärä

Rotan pitopaikan vähimmäiskorkeus: 14 cm

KUVIO 10. Häkissä pidettävien hamsterien lukumäärän ja pitopaikan pohjapinta-alan suhteet (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 3 suoraa EU-EU.

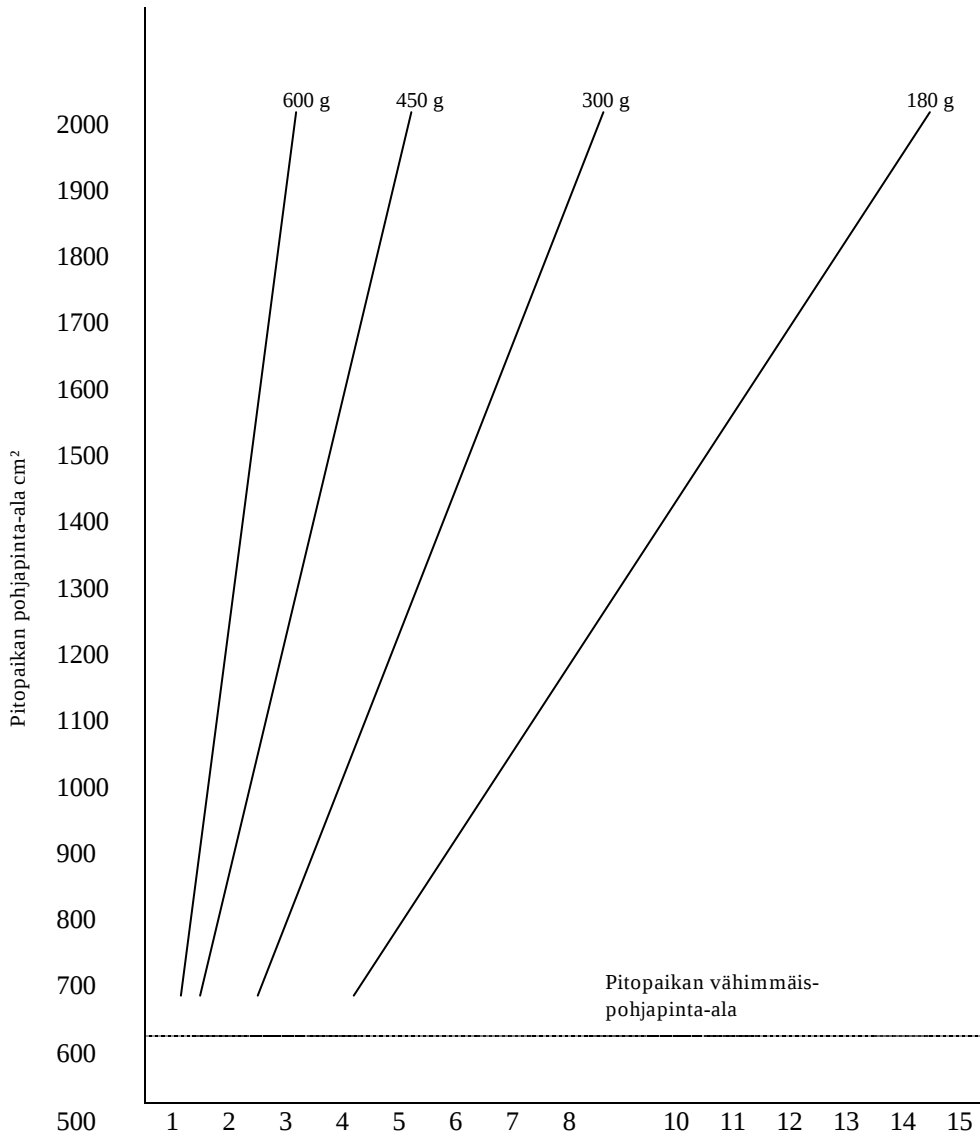

Hamsterien lukumäärä

Hamsterin pitopaikan vähimmäiskorkeus: 12 cm

KUVIO 11. Häkissä pidettävien marsujen lukumäärän ja pitopaikan pohjapinta-alan suhteet
(säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 4 suoraa EU-EU.

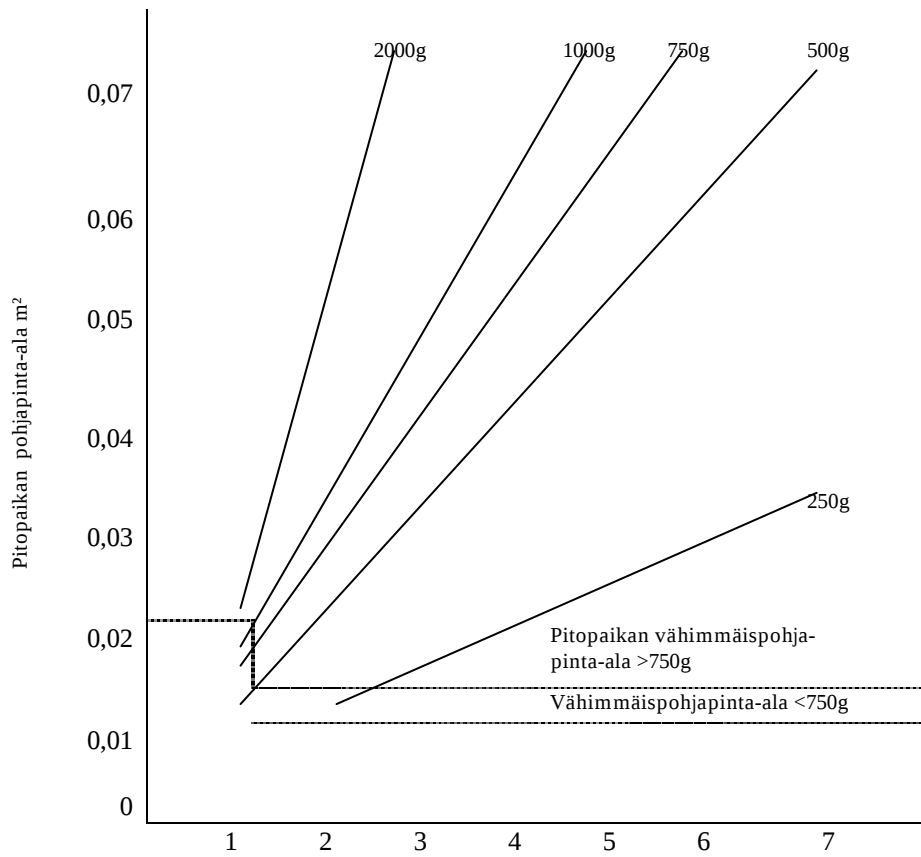

Marsujen lukumäärä

Marsun pitopaikan vähimmäiskorkeus: 18 cm

KUVIO 12. Häkissä pidettävien kaniinien lukumäärän ja pitopaikan pohjapinta-alan suhteet (säilytyksen ja kokeiden aikana)

Suorat osoittavat keskiarvopainoja ja vastaavat kuvion 5 suoraa EU-EU.

Kaniinien lukumäärä

Kaniinihäkin vähimmäiskorkeus: katso taulukko 3.

Liite 3 Koe-eläinten lopetusmenetelmät

Lopetusmenetelmät ^{1,4}	Suurikokoiset nisäkkäät	Koirat, kissat, ketut ja fretit	Kaniini	Jyrsijät	Linnut	Matelijat	Sammakko-eläimet	Kalat
Fysikaaliset menetelmät								
voimakas isku päähän		x (< 3 vrk)(g)	x (< 1 kg)(e)(f)	x (< 1 kg)	x (<250 g)	x (< 300 g)(k)	x (a)	x (f)
niskamurto ja välitön aivojen tuhoaminen		x (a)	x (< 1 kg)(e)	x (< 150 g)	x (o)			x (<300 g)
aivojen tuhoaminen					x (a)	x (a)		x (a)
dekapitaatio				x	x	x	x	x
dekapitaatio ja välitön aivojen tuhoaminen				x	x	x		
verenlasku	x (n)	x (a)	x (a)	x (a)				x (a)(n)
aivoihin tunkeutuva mekaaninen laite	x (g)	x (g)	x (f)			x		
ampuminen	x (i)	x (i)				x (i)		
ilmaembolia								
mikroaallot				x (< 40 g)			x (<40 g)	
sähkötaimutus	x (g)	x (g)		x (f)				
maseraatio (teholeikkurisekoitinlopetus)					x (<72 h)			x (<2 cm)
sähkötaimutus ja välitön aivojen tuhoaminen							x (<40 g)	
nopea jäähditys ²				x (a)	x (b)			
nopea syväjääditys ³				x (< 4 g)				
Nestemäiset ja liuoksessa annettavat lopetus-aineet								
MS-222							x	x
bentsokaiini							x	x
etomidaatti								x
metomidaatti								x
2-metyyli-kinoliini								x
pentobarbitaali	x (c)	x (c)	x	x	x	x	x	x (m)
T-61	x (a)(c)	x (a)(c)	x (a)(c)	x (a)(c)	x (a)(<250 g)		x (a)(c)	
KCl	x (a)	x (a)(c)	x (a)	x (a)				
sekobarbitaali/dibukaiini		(c)						
etanoli				x (a)				
2-metyylikinoliini /nuperkaiini	x (c)(h)							
kloraalihydraatti	x (a)							

Kaasumaiset lopetusaineet								
halotaani	x	x		x	x			
enfluraani	x	x		x	x			
isofluraani	x	x		x	x			
hiilidioksidi > 70 %				x (d)	x			

¹ Kädellisiin kuuluvan koe-eläimen saa lopettaa vain erikoiskoulutettu henkilö vain erityisestä syystä ja eläinkoeluvassa hyväksytyllä tavalla.

² vesi (0 °C) tai ilma (<4 °C)

³ nestemäinen typpi tai ilma (<-180 °C)

⁴ tuotantoeläinlajeihin kuuluvan eläimen saa lopettaa tuotantoeläimelle hyväksytyllä tavalla

(a) = anestesiassa

(b) = alle puolet ajasta haudotut munat jäädytys 4 h < 4° C

(c) = laskimoon (i.v.)

(d) = ei alle vierotusikäisille

(e) = rauhoituksessa

(f) = kuolema on varmistettava muulla menetelmällä

(g) = ja sen jälkeen välittömästi verenlasku

(h) = hevoset

(i) = vain kenttäolosuhteissa

(k) = lisäksi aivojen tuhoaminen

(m) = vatsaonteloon (i.p.)

(n) = tainnutuksen jälkeen

(o) = ei vaadita aivojen tuhoamista